

สาธารณรัฐโมซัมบิก

(Republic of Mozambique)

เมืองหลวง มาปูโต

ที่ตั้ง ด้านตะวันออกเฉียงใต้ของทวีปแอฟริกา และอยู่ระหว่างแอฟริกาใต้กับแทนซาเนีย มีพื้นที่ 799,380 ตร.กม. แบ่งเป็นพื้นดิน 786,380 ตร.กม. และพื้นน้ำ 13,000 ตร.กม. มีชายแดนทางบกยาว 4,783 กม. และชายฝั่งทะเลยาว 2,470 กม.

อาณาเขต

- ทิศเหนือ ติดแทนซาเนีย (840 กม.)
- ทิศใต้ ติดแอฟริกาใต้ (496 กม.) และเอสวาตินี (108 กม.)
- ทิศตะวันออก ติดมหาสมุทรอินเดีย (2,470 กม.)
- ทิศตะวันตก ติดมาลาวี (1,498 กม.) แซมเบีย (439 กม.) และซิมบับเว (1,402 กม.)

ภูมิประเทศ พื้นที่ส่วนใหญ่ทางตะวันออกเป็นที่ราบชายฝั่ง มีที่ราบสูงในตอนกลางและทางตะวันตกเฉียงเหนือ มีภูเขาในทางตะวันตก

ภูมิอากาศ ร้อนชื้น เดือนที่มีอากาศร้อนที่สุด คือ ม.ค. อุณหภูมิเฉลี่ย 22-31 องศาเซลเซียส เดือนที่มีอากาศเย็นที่สุด คือ มิ.ย. อุณหภูมิเฉลี่ย 13-24 องศาเซลเซียส

ประชากร 30,098,197 คน (ก.ค.2563)

รายละเอียดประชากร ประกอบด้วย แอฟริกัน 99.66% (ชนเผ่า Makhuwa Tsonga Lomwe Sena และอื่น ๆ) ยุโรป 0.06% ยุโรป-แอฟริกัน 0.2% และอินเดีย 0.08% อัตราส่วนประชากรจำแนกตามอายุ : วัยเด็ก (0-14 ปี) 45.57% วัยรุ่นถึงวัยกลางคน (15-64 ปี) 51.5% วัยชรา (65 ปีขึ้นไป) 2.93% อายุเฉลี่ยของประชากร 55.9 ปี อายุเฉลี่ยเพศชาย 54.4 ปี อายุเฉลี่ยเพศหญิง 57.4 ปี อัตราการเกิด 38.6 คนต่อประชากร 1,000 คน อัตราการตาย 11 คนต่อประชากร 1,000 คน อัตราการเพิ่มของประชากร 2.62%

ศาสนา คริสต์โรมันคาทอลิก 27.2% อิสลาม 18.9% คริสต์ Zionist 15.6% โปรเตสแตนต์ 17% (นิกาย Evangelical/Pentecostal 15.3% และ Anglican 1.7%) อื่น ๆ 4.8% ไม่นับถือศาสนา 13.9% และไม่สามารถระบุได้ 2.5% (ปี 2560)

ภาษา ภาษา Emakhuwa 26.1% และภาษาโปรตุเกส 16.6% เป็นภาษาราชการ และมีภาษาท้องถิ่น ได้แก่ Xichangana 8.6% Cinyanja 8.1% Cisena 7.1% Elomwe 7.1% Echuwabo 4.7% Cindau 3.8% Xitswa 3.8% ภาษาโมซัมบิกอื่น ๆ 11.8% ภาษาอื่น ๆ 0.5% และไม่สามารถระบุได้ 1.8% (ปี 2560)

การศึกษา อัตราการรู้หนังสือ 56%

การก่อตั้งประเทศ

โมซัมบิกตกเป็นอาณานิคมของโปรตุเกสมาเกือบ 5 ศตวรรษ จนกระทั่ง นายเอดูอาร์โด มอนเลน ก่อตั้งแนวร่วมเพื่อการปลดปล่อยโมซัมบิก (Liberation Front of Mozambique-Frelimo) ต่อสู้โดยใช้ความรุนแรงต่อต้านรัฐบาลโปรตุเกส จนได้รับชัยชนะและประกาศเอกราชจากโปรตุเกสเมื่อ 25 มิ.ย.2518 ซึ่ง Frelimo ได้กลายเป็นพรรครัฐบาล และนายซาโมรา มาเซล เป็นประธานาธิบดีคนแรกของโมซัมบิก

โมซัมบิกกลายเป็นประเทศคอมมิวนิสต์ และการเมืองได้รับผลกระทบจากสงครามเย็นอย่างมาก โดยทศวรรษที่ 1980 ฝ่ายตะวันตกและแอฟริกาใต้เข้าแทรกแซงด้วยการสนับสนุนกลุ่ม Mozambique National Resistance (Renamo) ก่อสงครามกลางเมือง ต่อมา เมื่อปลายทศวรรษที่ 1980 สหภาพโซเวียต

ล่มสลาย แอฟริกาใต้ยุติการสนับสนุน Renamo และ UN เข้าช่วยเจรจาเกิดข้อตกลงสันติภาพระหว่าง Frelimo กับ Renamo เมื่อปี 2535 เพื่อยุติสงครามกลางเมืองที่ยาวนานถึง 16 ปี ทำให้มีผู้เสียชีวิตประมาณ 1 ล้านคน ต่อมา มีการละเมิดข้อตกลงดังกล่าว และเพิกมีการลงนามข้อตกลงสันติภาพประวัติศาสตร์ระหว่าง Frelimo กับ Renamo เมื่อ 1 ส.ค.2562

วันชาติ 25 มิ.ย. ซึ่งเป็นวันได้รับเอกราชจากโปรตุเกส เมื่อปี 2518

การเมือง ปกครองระบอบประชาธิปไตยแบบสาธารณรัฐ แบ่งออกเป็น 10 จังหวัด ได้แก่ Cabo Delgado, Gaza, Inhambane, Manica, Maputo, Nampula, Niassa, Sofala, Tete และ Zambezia และ 1 เมือง (cidade) คือ Cidade de Maputo มีประธานาธิบดีเป็นประมุขของประเทศ และมี นรม. เป็นผู้นำรัฐบาล ใช้รัฐธรรมนูญฉบับ 21 ธ.ค.2547 ปรับแก้ไขเมื่อปี 2550 และปี 2562

ฝ่ายบริหาร : ประธานาธิบดีมาจากการเลือกตั้งโดยตรง และหากเสียงที่ได้รับไม่เกินกึ่งหนึ่ง จะต้องจัดการเลือกตั้งรอบ 2 วาระดำรงตำแหน่ง 5 ปี แต่ไม่เกิน 2 สมัยติดต่อกัน มีอำนาจแต่งตั้ง นรม. และ ครม. การเลือกตั้งประธานาธิบดีครั้งล่าสุดเมื่อ 15 ต.ค.2562 ปรากฏว่า นาย Filipe Jacinto Nyusi (พรรค Frelimo) ชนะเลือกตั้งเป็นสมัยที่สองด้วยคะแนนเสียง 73% เหนือนาย Ossufo Momade คู่แข่งจากพรรค Renamo ได้คะแนนเสียง 21.9% โดยสาบานตนเข้ารับตำแหน่งเมื่อ 15 ม.ค.2563 ทั้งนี้ การเลือกตั้งประธานาธิบดีครั้งต่อไปจะมีขึ้นใน 15 ต.ค.2567 ประธานาธิบดีมีอำนาจแต่งตั้ง ครม. และ นรม. โดย นรม.คนปัจจุบัน คือ นาย Carlos Agostinho Do Rosario เข้ารับตำแหน่งสมัยที่สองเมื่อ 18 ม.ค.2563

ฝ่ายนิติบัญญัติ : เป็นระบบสภาเดียว (Republic หรือ Assembleia da Republica) ประกอบด้วย สมาชิกรัฐสภา 250 ที่นั่ง มาจากการเลือกตั้งระบบสัดส่วนหรือระบบบัญชีรายชื่อ จาก 11 เขตเลือกตั้ง 248 ที่นั่ง และสมาชิก 2 ที่นั่ง เป็นตัวแทนชาวโมซัมบิกที่อาศัยอยู่ในต่างประเทศ มาจากการเลือกตั้งโดยตรงด้วยคะแนนเสียงข้างมาก มีวาระ 5 ปี การเลือกตั้งครั้งล่าสุดเมื่อ 15 ต.ค.2562 พรรค Frelimo (พรรครัฐบาล) ชนะเลือกตั้งด้วยคะแนนเสียง 73% ตามด้วยพรรค Renamo 21.9% พรรค MDM 4% รวมพรรค Frelimo มี 184 ที่นั่ง พรรค Renamo มี 60 ที่นั่ง และพรรค MDM มี 6 ที่นั่ง ทั้งนี้ การเลือกตั้งทั่วไปครั้งต่อไปจะมีขึ้นในปี 2567

ฝ่ายตุลาการ : ระบบกฎหมายของโมซัมบิกเป็นไปตามระบบกฎหมายแพ่งของโปรตุเกส และกฎหมายจารีตประเพณีของโมซัมบิก ประกอบด้วย ศาลฎีกา และศาลรัฐธรรมนูญ ประธานาธิบดีมีอำนาจแต่งตั้งประธานศาลฎีกาและรองประธานศาลฎีกา โดยได้รับคำปรึกษาจากประธานสภาสูงตุลาการ (Higher Council of the Judiciary-CSMJ) และต้องให้รัฐสภาให้สัตยาบัน ส่วนผู้พิพากษาต้องได้รับเลือกจากรัฐสภา มีวาระ 5 ปี สำหรับผู้พิพากษาศาลรัฐธรรมนูญได้รับการแต่งตั้งโดยประธานาธิบดี 1 คน รัฐสภา 5 คน และ CSMJ 1 คน มีวาระ 5 ปี ต่ออายุได้โดยไม่จำกัดวาระ นอกจากนี้ ยังมีศาลอื่น ๆ อาทิ ศาลปกครอง ศาลทหาร ศาลศุลกากร ศาลการคลัง ศาลทางทะเล และศาลแรงงาน

พรรคการเมืองที่สำคัญ : 1) พรรค Front for the Liberation of Mozambique (Frelimo) โดยประธานาธิบดี Filipe Nyusi เป็นหัวหน้าพรรค มีที่นั่งในสภา 184 ที่นั่ง 2) พรรค Mozambique National Resistance (Renamo) โดยนาย Ossufo Momade เป็นหัวหน้าพรรค มีที่นั่งในสภา 60 ที่นั่ง และ 3) พรรค Democratic Movement of Mozambique (MDM) โดยนาย Daviz Simango เป็นหัวหน้าพรรค มีที่นั่งในสภา 6 ที่นั่ง

เศรษฐกิจ โมซัมบิกเป็นประเทศที่อุดมด้วยทรัพยากรธรรมชาติ โดยเฉพาะอัญมณี ป่าไม้ ประมง โดยปี 2530 รัฐบาลเริ่มการปฏิรูปเศรษฐกิจมหภาคพร้อมกับรับเงินช่วยเหลือจากต่างชาติและการมีเสถียรภาพทางการเมือง ตั้งแต่ปี 2537 ทำให้เศรษฐกิจขยายตัวขึ้น แต่ประชากรประมาณครึ่งหนึ่งยังอยู่ต่ำกว่าเส้นความยากจน โดยหน่วยข่าวกรองด้านเศรษฐศาสตร์ของโมซัมบิกคาดว่า เศรษฐกิจจะขยายตัวขึ้นในช่วงปี 2561-2564 ในอัตราเฉลี่ย 5.1% ซึ่งต่ำกว่าช่วงปี 2548-2558 ที่มีการขยายตัวทางเศรษฐกิจที่ 7.3% และการกระตุ้นเศรษฐกิจในช่วงปี 2561-2564 จะมุ่งที่การก่อสร้างและภาคบริการ ส่วนภาคการเกษตรไม่มีการขยายตัวมากนัก เนื่องจากมีผลผลิตทางการเกษตรไม่เพียงพอ และด้านพลังงาน ธนาคารโลกคาดว่าจะการส่งออกก๊าซธรรมชาติของโมซัมบิกจะเพิ่มขึ้นในปี 2565 โดยแนะนำ 1) โมซัมบิกยังต้องดำเนินการปฏิรูปเศรษฐกิจต่อไปเพื่อเป็นหลักประกันเสถียรภาพเศรษฐกิจมหภาค 2) การสร้างความหลากหลายของภาคเศรษฐกิจ และ 3) การปรับปรุงการตรวจสอบ การเปิดเผย การจัดการหนี้สาธารณะ และความเสี่ยงด้านการคลัง ทั้งนี้ มีบริษัทจากต่างประเทศเข้าลงทุนด้านพลังงานในโมซัมบิก อาทิ บริษัท Anadarko และบริษัท Exxon Mobil ของสหรัฐฯ บริษัท Total ของฝรั่งเศส บริษัท Gigajoule ของแอฟริกาใต้ บริษัท Wentworth Resources ของแคนาดา และบริษัท Eni ของอิตาลี

นโยบายด้านเศรษฐกิจของโมซัมบิกเน้นแก้ไขปัญหาความยากจน กระตุ้นเศรษฐกิจอย่างต่อเนื่อง เพื่อให้เป็นศูนย์กลางการค้า ซึ่งจะมีรายได้สูงขึ้นและความต้องการสินค้าเพิ่มขึ้น โดยโมซัมบิกมีมาตรการด้านภาษีเพื่อจูงใจนักลงทุนต่างชาติ ด้วยการให้สิทธิพิเศษที่แตกต่างไปตามเขตและประเภทของการลงทุน โดยเฉลี่ยแล้วนักลงทุนจะได้รับการยกเว้นภาษีนำเข้าประมาณ 50-80% โดยเฉพาะภาษีเครื่องจักรและอุปกรณ์การเกษตร และการก่อสร้าง นอกจากนี้ ยังมีการกำหนด Rapid Development Zone ในจังหวัดต่าง ๆ ซึ่งนักลงทุนจะได้สิทธิพิเศษด้านภาษีอื่น ๆ ด้วย เช่น ภาษีการโอนที่ดิน เป็นต้น ทั้งนี้ โมซัมบิกมีอุปสรรคสำคัญคือ ประชากรส่วนใหญ่ใช้ภาษาโปรตุเกสเป็นหลัก ไม่ใช่ภาษาอังกฤษในการสื่อสาร

อัตราการเติบโตทางเศรษฐกิจของโมซัมบิกปี 2562 อยู่ที่ 2.2% ต่ำกว่าที่รัฐบาลประเมินไว้ที่ 4.7% เนื่องจากเศรษฐกิจของโมซัมบิกได้รับผลกระทบจากเหตุพายุไซโคลน Idai และ Kenneth พัดถล่มโมซัมบิก มีการคาดการณ์ว่า GDP ในปี 2563 จะหดตัว 2% เนื่องจากปัญหา COVID-19 การต้องฟื้นฟูประเทศหลังเหตุพายุไซโคลน และมีบางบริษัทระงับโครงการพัฒนาโครงการพลังงาน เพราะกังวลสถานการณ์การก่อการร้ายในโมซัมบิก โดย IMF อนุมัติความช่วยเหลือทางการเงินแก่โมซัมบิกมูลค่า 309 ล้านดอลลาร์สหรัฐ เมื่อ เม.ย.2563 เพื่อช่วยเหลือในการส่งเสริมด้านสาธารณสุข ด้านสังคม รวมทั้งการสนับสนุนธุรกิจขนาดเล็กและขนาดกลาง

สกุลเงิน ตัวย่อสกุลเงิน : เมตติคอลใหม่ (New Mozambican Metical : MZN)

อัตราแลกเปลี่ยนต่อดอลลาร์สหรัฐ : 1 ดอลลาร์สหรัฐ = 73.2674 MZN (ต.ค.2563)

อัตราแลกเปลี่ยนต่อบาท : 1 บาท = 2.34535 MZN (ต.ค.2562)

ดัชนีเศรษฐกิจที่สำคัญ (ปี 2562)

ผลิตภัณฑ์มวลรวมภายในประเทศ (GDP) : 14,930 ล้านดอลลาร์สหรัฐ

อัตราการเติบโตทางเศรษฐกิจ : 2.2%

รายได้เฉลี่ยต่อหัวต่อปี : 491.8 ดอลลาร์สหรัฐ

แรงงาน : 13,627,998 คน

อัตราการว่างงาน : 3.2%

อัตราเงินเฟ้อ : 2.78%

ผลผลิตการเกษตร : ฝ้าย เม็ดมะม่วงหิมพานต์ อ้อย ชา มันสำปะหลัง ข้าวโพด มะพร้าว เส้นใยพืช ผลไม้
ตระกูลส้ม และผลไม้เขตร้อนอื่น มันฝรั่ง ดอกทานตะวัน เนื้อวัว และสัตว์ปีก

ผลผลิตภาคอุตสาหกรรม : อะลูมิเนียม น้ำมัน เคมีภัณฑ์ ปูน สบู่ และสิ่งทอ ปูนซีเมนต์ แก้ว แร่ใยหิน ยาสูบ
อาหาร และเครื่องตี

ดุลการค้าระหว่างประเทศ : ขาดดุล 4,550 ล้านดอลลาร์สหรัฐ

มูลค่าการส่งออก : 5,970 ล้านดอลลาร์สหรัฐ

สินค้าส่งออก : อะลูมิเนียม กุ้ง เม็ดมะม่วงหิมพานต์ ฝ้าย น้ำตาล ผลไม้ตระกูลส้ม ไม้ และพลังงานไฟฟ้า

คู่ค้าส่งออกที่สำคัญ : อินเดีย 24.7% เนเธอร์แลนด์ 18.9% แอฟริกาใต้ 16.7% สิงคโปร์ 8.7% จีน 6.1%
และสหรัฐฯ 2.5%

มูลค่าการนำเข้า : 10,520 ล้านดอลลาร์สหรัฐ

สินค้านำเข้า : เครื่องจักรและอุปกรณ์ ยานยนต์ เชื้อเพลิง เคมีภัณฑ์ ผลิตภัณฑ์เหล็ก เครื่องบริโภค และสิ่งทอ

คู่ค้านำเข้าที่สำคัญ : แอฟริกาใต้ 24% อินเดีย 14.8% จีน 9.2% สิงคโปร์ 7.6% เนเธอร์แลนด์ 7% สหรัฐ
อาหรับเอมิเรตส์ 6.3% และญี่ปุ่น 3.5%

ทรัพยากรธรรมชาติ : ถ่านหิน ไททาเนียม ก๊าซธรรมชาติ พลังงานน้ำ แทนทาลัม และแกรไฟต์

การทหารและความมั่นคง

การทหาร กองทัพของโมซัมบิกแบ่งเป็น ทบ. ทร. และ ทอ. รวมทั้งเสนาธิการทหาร ให้ความสำคัญ
กับการกิจด้านความมั่นคงภายใน โดยเฉพาะการปราบปรามกลุ่มก่อการร้ายทางเหนือของโมซัมบิก กลุ่มกบฏ
โจรสลัด ขบวนการลักลอบค้ามนุษย์ และปัญหาการลักลอบค้ายาเสพติด โดยผู้ที่ได้รับการเกณฑ์ทหารจะต้อง
ประจำการในกองทัพนาน 2 ปี ส่วนงบประมาณด้านการทหารของโมซัมบิกเมื่อปี 2562 มีจำนวน 200
ล้านดอลลาร์สหรัฐ คิดเป็น 0.84% ของ GDP กำลังพลรวม 11,200 นาย ประกอบด้วย ทบ. 1,000 นาย

แบ่งตามภารกิจเป็น กกล.พิเศษ การซ่อมรบ การสนับสนุนการรบ และการสนับสนุนบริการการรบ ทร. 200 นาย และ ทอ. 1,000 นาย

อาวุธยุทโธปกรณ์สำคัญ : ทบ. ได้แก่ รถถังหลักรุ่น T-54 มากกว่า 60 คัน ยานลาดตระเวนรุ่น BRDM-1/BRDM-2 30 คัน ยานรบทหารราบหุ้มเกราะรุ่น BMP-1 40 คัน ยานลำเลียงพลหุ้มเกราะ 326 คัน อาวุธนำวิถีต่อสู้รถถังรุ่น 9K11 Malyutka และรุ่น 9K111 Fagot ปืนไร้แรงสะท้อนถอยหลังต่อสู้รถถัง (ขนาด 75 mm ขนาด 82 mm รุ่น B-10 และขนาด 107 mm รุ่น B-12) ปืนต่อสู้รถถังรุ่น D-18 และรุ่น PT-56 รวม 18 เครื่อง ปืนใหญ่ 126 กระบอก (ปืนใหญ่ลากจูง 62 เครื่อง เครื่องยิงลูกระเบิด 12 เครื่อง และ ปืนครก 52 เครื่อง) ปืนใหญ่อัตตาจรต่อสู้อากาศยานรุ่น ZSU-57-2 20 เครื่อง ปืนใหญ่ลากจูงต่อสู้อากาศยานมากกว่า 270 เครื่อง

ทร. ได้แก่ เรือลาดตระเวนและเรือรบชายฝั่ง 12 ลำ และอากาศยานไร้คนขับ ISR รุ่น Light S-100 Camcopter 1 เครื่อง

ทอ. ได้แก่ บ.ขับไล่และโจมตีภาคพื้นดินแบบ MiG-21 bis Fishbed 6 เครื่อง และ MiG-21UM Mongol B 2 เครื่อง บ.ขนส่งแบบ FTB-377G Milirole 2 เครื่อง บ.ขนส่งขนาดเบาแบบ An-26 Curl 1 เครื่อง บ.Cessana 150B 2 เครื่อง บ.Cessana 172 1 เครื่อง บ.PA-34 Seneca 1 เครื่อง บ. Hawker 850XP 1 เครื่อง ฮ.โจมตีแบบ Mi-24 Hind 2 เครื่อง และ ฮ.ขนาดกลางแบบ Mi-8 Hip 2 เครื่อง และอาวุธปล่อยพื้นสู่อากาศแบบลากจูงรุ่น S-75 Dvina (SA-2 Guideline) และรุ่น S-125 Pechora SA-3 Goa

สมาชิกองค์การระหว่างประเทศ ACP, AfDB, AU, C, CD, CPLP, EITI (compliant country), FAO, G-77, IAEA, IBRD, ICAO, ICC (NGOs), ICRM, IDA, IDB, IFAD, IFC, IFRCs, IHO, ILO, IMF, IMO, IMSO, Interpol, IOC, IOM, IPU, ISO (correspondent), ITSO, ITU, ITUC (NGOs), MIGA, NAM, OIC, OIF (observer), OPCW, SADC, UN, UNCTAD, UNESCO, UNHCR, UNIDO, Union Latina, UNISFA, UNWTO, UPU, WCO, WFTU (NGOs), WHO, WIPO, WMO, WTO

การขนส่งและโทรคมนาคม มีท่าอากาศยาน 98 แห่ง ท่าเรือ 11 แห่ง ได้แก่ Pemba, Beira, Inhambane, Maputo, Mozambique Island, Nacala, Quelimane, Chinde, Macuse, Pebane และ Moma เส้นทางรถไฟระยะทาง 4,787 กม. ถนนระยะทาง 31,083 กม. และการเดินทางโดยเรือระยะทาง 460 กม. ในแม่น้ำ Zambezi ไปถึง Tete และในทะเลสาบ Cahora นอกจากนี้ มีการให้บริการเรือพาณิชย์สมุทร 2 ลำ เป็นของสัญชาติเบลเยียม
โทรคมนาคม : มีโทรศัพท์พื้นฐานให้บริการ 80,500 เลขหมาย โทรศัพท์เคลื่อนที่ 14,074,000 เลขหมาย (ปี 2562) จำนวนผู้ใช้อินเทอร์เน็ต 5,279,135 คน หรือคิดเป็น 17.3% ของประชากรทั้งหมด (ธ.ค.2560) รหัสอินเทอร์เน็ต .mz

การเดินทาง สามารถเดินทางระหว่างไทยกับโมซัมบิกด้วยสายการบินต่าง ๆ อาทิ เอธิโอเปียแอร์ไลน์ กาตาร์แอร์เวย์ เคนยาแอร์เวย์ และเตอร์กิชแอร์ไลน์ ใช้เวลาเดินทางประมาณ 16 ชั่วโมง เวลาที่โมซัมบิกช้ากว่าไทย 5 ชั่วโมง

สถานการณ์สำคัญที่น่าติดตาม

1) ปัญหาการก่อการร้าย เหตุก่อการร้ายในโมซัมบิกทวีความรุนแรงขึ้นนับตั้งแต่เกิดการก่อการร้ายในโมซัมบิกเป็นครั้งแรกที่จังหวัด Cabo Delgado ทางเหนือของโมซัมบิก เมื่อ 5 ต.ค.2560 โดยกลุ่ม Ahlu Sunnah Wa-Jama หรือรู้จักในชื่อ Al-Shabaab ประกาศสวามิภักดิ์ต่อกลุ่ม Islamic State (IS) รูปแบบการก่อเหตุใช้มีดเป็นอาวุธเป็นส่วนใหญ่ ฆ่าตัดศีรษะ โจมตีแล้วหนี ปล้น และเผาบ้านเรือน โดย Armed Conflict Location & Event Data (ACLED) ของสหรัฐฯ ระบุว่า มีการก่อเหตุในโมซัมบิกนับแต่ ต.ค.2560 มากกว่า 600 ครั้งใน 10 เมือง จากทั้งหมด 17 เมืองของจังหวัด Cabo Delgado ทำให้มีผู้เสียชีวิตแล้วมากกว่า 2,000 คน ในจำนวนนี้ เป็นเป็นพลเรือนอย่างน้อย 1,100 คน และมีผู้พลัดถิ่นฐาน 435,000 คน โดยสมาชิกกลุ่มส่วนใหญ่ของกลุ่มเป็นเยาวชนชายชอบที่ว่างงานและไร้การศึกษา และกลุ่มหารายได้จากการก่ออาชญากรรม เช่น การลักลอบค้าอาวุธ งาม้า ไม้ และการค้ายาเสพติด ทั้งนี้ ปัญหาทางด้านเศรษฐกิจในโมซัมบิกเป็นสาเหตุส่วนหนึ่งที่ทำให้เยาวชนหันไปเข้าร่วมกับกลุ่มก่อการร้าย หรือกลุ่มอาชญากรในประเทศมากขึ้น

นอกจากนี้ โมซัมบิกยังเผชิญปัญหาการก่อการร้ายจากกลุ่ม IS โดยสภากลาโหมและความมั่นคงแห่งชาติโมซัมบิก ยอมรับเป็นครั้งแรกเมื่อ 24 เม.ย.2563 ถึงการมีอยู่ของกลุ่ม IS ในจังหวัด Cabo Delgado ของโมซัมบิก นอกจากนี้ กลุ่ม Islamic State Central Africa Province (ISCAP) ซึ่งเกี่ยวข้องกับกลุ่ม IS อ้างตัว เมื่อ 22 มี.ค.2563 ว่า เป็นผู้ก่อเหตุสังหารทหารและยึดอาวุธที่เมือง Mocimboa da Praia โดยก่อเหตุในพื้นที่มาตั้งแต่ มิ.ย.2562 และประกาศเจตนารมณ์การก่อเหตุเพื่อการจัดตั้งรัฐอิสลามในจังหวัด Cabo Delgado

2) ปัญหาเสถียรภาพทางการเมือง รัฐบาลยังคงเผชิญการต่อต้านจากกลุ่มกบฏในประเทศ แม้มีการลงนามข้อตกลงสันติภาพระหว่างประธานาธิบดี Nyusi กับหัวหน้าพรรค Renamo เมื่อ 1 ส.ค.2562 ซึ่งส่วนหนึ่งของข้อตกลงกำหนดให้กรบสังกัดพรรค Renamo สามารถกลับมาใช้ชีวิตได้ตามปกติโดยได้รับความช่วยเหลือทางการเงิน หรือให้เข้าร่วมกับตำรวจและกองทัพของโมซัมบิก โดยมีนักรบมากกว่า 5,000 คน ตกลงจะยอมมอบอาวุธให้แก่รัฐบาล แต่กลุ่มปีกทหารของพรรค Renamo ที่แยกออกมา เพราะปฏิเสธการเข้าร่วมลงนามข้อตกลงดังกล่าว มีแนวโน้มจะก่อเหตุโจมตีในจังหวัด Sofala, Zambezia และ Tete ทางตอนกลางของประเทศ

ความสัมพันธ์ไทย-โมซัมบิก

ด้านการทูต ไทยและโมซัมบิกสถาปนาความสัมพันธ์ทางการทูตเมื่อ 16 เม.ย.2532 โดย สอท.ไทย ณ กรุงพริทอเรีย สาธารณรัฐแอฟริกาใต้ มีเขตอาณาครอบคลุมโมซัมบิก และข้อมูลจาก กต.ไทย ระบุว่า ไทยแต่งตั้งนายคาร์ลอส อังโตนิโอ ดา คอนโซเซา ซิมบิเน เป็นกงสุลกิตติมศักดิ์ไทยประจำโมซัมบิก สำหรับฝ่ายโมซัมบิกมอบหมายให้ สอท.โมซัมบิก ประจำจาการ์ตา อินโดนีเซีย มีเขตอาณาครอบคลุมประเทศไทย และแต่งตั้งนายวิชาวุธ ศิริชัยเอกวัฒน์ ดำรงตำแหน่งกงสุลกิตติมศักดิ์โมซัมบิกประจำประเทศไทย

ต่อมา เมื่อ มี.ย.2559 กระทรวงการต่างประเทศไทยเปิด สอท. ณ กรุงมาปูโต ตามที่ คณะรัฐมนตรีอนุมัติเมื่อ 13 ม.ค.2558 และแต่งตั้งนายรัศม์ ชาลีจันทร์ เป็น ออท. ปัจจุบัน นายทศพร มูลศาสตรสาทร ดำรงตำแหน่ง ออท.ไทย ประจำกรุงมาปูโต

ด้านเศรษฐกิจ โมซัมบิกเป็นคู่ค้าอันดับที่ 85 ของไทยในตลาดโลก และเป็นอันดับ 15 ในภูมิภาคแอฟริกา โดยมูลค่าการค้าระหว่างโมซัมบิกกับไทยเมื่อปี 2562 มีมูลค่า 175.12 ล้านดอลลาร์สหรัฐ ไทยส่งออกไปโมซัมบิกมูลค่า 149.42 ล้านดอลลาร์สหรัฐ นำเข้ามูลค่า 25.70 ล้านดอลลาร์สหรัฐ โดยไทยได้เปรียบดุลการค้า 123.71 ล้านดอลลาร์สหรัฐ และในช่วง ม.ค.-ก.ย.2563 มีมูลค่าการค้าระหว่างกัน 134.16 ล้านดอลลาร์สหรัฐ ไทยส่งออกไปโมซัมบิกมูลค่า 112.78 ล้านดอลลาร์สหรัฐ นำเข้ามูลค่า 21.38 ล้านดอลลาร์สหรัฐ โดยไทยได้เปรียบดุลการค้า 91.39 ล้านดอลลาร์สหรัฐ

สินค้าส่งออกสำคัญของไทยไปโมซัมบิก ได้แก่ ข้าว เม็ดพลาสติก รถยนต์ อุปกรณ์และส่วนประกอบ สายไฟฟ้า สายเคเบิล เครื่องจักรกลและส่วนประกอบ ปูนซีเมนต์ เหล็ก เหล็กกล้า และผลิตภัณฑ์ แผงสวิทช์ และแผงควบคุมกระแสไฟฟ้า อาหารทะเลกระป๋องและแปรรูป และผ้าผืนส่วน สินค้านำเข้าสำคัญของไทยจากโมซัมบิก ได้แก่ เครื่องเพชรพลอย อัญมณี เงินแท่ง และทองคำ สัตว์น้ำสด แช่เย็น แช่แข็ง แปรรูปและกึ่งสำเร็จรูป สินแร่โลหะ เศษโลหะและผลิตภัณฑ์ ไม้ซุง ไม้แปรรูปและผลิตภัณฑ์ เหล็ก เหล็กกล้าและผลิตภัณฑ์ แร่และผลิตภัณฑ์จากแร่

เมื่อปี 2562 มีนักท่องเที่ยวโมซัมบิกมาไทยจำนวน 1,093 คน (ข้อมูลจาก สตม.) มีคนไทยในโมซัมบิก 100 คน (ข้อมูลกรมการกงสุลปี 2563)

ข้าวไทยยังเป็นสินค้าสำคัญที่ไทยส่งออกไปยังโมซัมบิก เนื่องจากเป็นอาหารหลักและเป็นที่ชื่นชอบของชาวโมซัมบิก โดยโมซัมบิกเป็น 1 ใน 10 ประเทศที่นำเข้าข้าวสารจากไทยมากที่สุด โดยเมื่อปี 2562 ไทยส่งออกข้าวไปยังโมซัมบิก 272,964 ล้านตัน มูลค่า 3,507 ล้านบาท นอกจากนี้ โมซัมบิกยังเป็นประเทศที่ไทยลงทุนเป็นมูลค่าสูงที่สุดในทวีปแอฟริกา ปัจจุบัน ไทยลงทุนในโมซัมบิกมูลค่ากว่า 6,500 ล้านดอลลาร์สหรัฐ ในสาขาสำคัญ อาทิ พลังงาน การก่อสร้าง โรงแรม และการท่องเที่ยว

ไทยและโมซัมบิกจัดตั้งคณะกรรมการร่วมการค้า (Joint Trade Committee-JTC) ปัจจุบัน มีการประชุมแล้ว 2 ครั้ง โดยครั้งล่าสุด คณะผู้แทนไทยเข้าร่วมการประชุม JTC ไทย-โมซัมบิก ครั้งที่ 2 เมื่อ 20-23 พ.ค.2561 ณ กรุงมาปูโต เพื่อหารือแนวทางขยายการค้าการลงทุนระหว่างไทยกับโมซัมบิก และจะพิจารณาจัดทำความตกลงเพื่อการส่งเสริมและคุ้มครองการลงทุน (Bilateral Investment Treaty-BIT) และความตกลงเพื่อการยกเว้นการเก็บภาษีซ้อน (Double Tax Agreement-DTA) นอกจากนี้ ทั้งสองฝ่ายเห็นพ้องที่จะขยายความร่วมมือในด้านต่าง ๆ อาทิ อัญมณี พลังงาน การประมง การเกษตร และการท่องเที่ยว

ความตกลงสำคัญ ๆ ระหว่างไทยกับโมซัมบิก :ในส่วนภาครัฐ บันทึกความเข้าใจ (MoU) เรื่องความร่วมมือด้านทรัพยากรแร่ระหว่างไทยกับโมซัมบิก (8 ก.พ.2556) บันทึกความเข้าใจ (MoU) ระหว่างสถาบันวิจัยและพัฒนาอัญมณีและเครื่องประดับแห่งชาติ (องค์การมหาชน) กับ The Gemology and Lapidary Center of Nampula (รอลงนาม) ในส่วนภาคเอกชน บันทึกความเข้าใจ (MoU) ระหว่างสมาคมผู้ผลิตอัญมณี

และเครื่องประดับไทยกับ Mozambique Mining Exploration Company (EMEM) ซึ่งเป็นรัฐวิสาหกิจ (8 พ.ย.2555) นอกจากนี้ ความร่วมมือทางวิชาการระหว่างกัน ดังนี้ โมซัมบิกอยู่ในโครงการหลักสูตรฝึกอบรมนานาชาติประจำปี (Annual International Training Course-AITC) ของไทย มีการให้ทุนฝึกอบรมและดูงานด้านการพัฒนาในหลักสูตรระยะสั้นต่าง ๆ ในหลายสาขา อาทิ การท่องเที่ยว การบริหารจัดการชายฝั่งทะเล การเกษตรแบบยั่งยืน และสาธารณสุข โครงการความร่วมมือทางวิชาการด้านข้าว ระหว่างปี 2548-2549 โครงการพัฒนาประมงขนาดเล็กและการเพาะเลี้ยงสัตว์น้ำ ระหว่างปี 2548-2550 โครงการความร่วมมือด้านสาธารณสุขในการป้องกันโรคมลาเรียและ HIV/AIDs ระหว่างปี 2548-2549 และโครงการมหาวิทยาลัยสัมพันธ์ร่วมกับมหาวิทยาลัย Eduardo Mondlane ของโมซัมบิกในปี 2553

นายฟิลิปปี จาซินตู นยุซี
(Filipe Jacinto Nyusi)

ตำแหน่ง	ประธานาธิบดีโมซัมบิก
เกิด	9 ก.พ.2502 (อายุ 62 ปี/ปี 2564)
สถานที่เกิด	จังหวัด Cabo Delgado ทางตอนเหนือของโมซัมบิก ติดแทนซาเนีย
บิดา/มารดา	บิดาและมารดาเป็นอาสาสมัครกลุ่มแนวร่วมเพื่อการปลดปล่อยโมซัมบิก (Frelimo) ในช่วงสงครามกลางเมือง
สถานภาพ	สมรสกับ Isaura NYUSI มีบุตรด้วยกัน 4 คน
การศึกษา	<ul style="list-style-type: none"> - โรงเรียนประถมศึกษา Frelimo Primary School ที่ Tunduru แทนซาเนีย - โรงเรียนมัธยมศึกษา Frelimo School ที่ Mariri ในจังหวัด Cabo Delgado และโรงเรียน Samora Machel Secondary School ที่เมือง Beira ในจังหวัด Sofala ของโมซัมบิก - ปี 2533 จบวิศวกรรมเครื่องกลจาก Brno University of Technology ในเช็กโกสโลวะเกีย ต่อมาเข้าอบรมหลักสูตรประกาศนียบัตรด้านการจัดการที่ Victoria University of Manchester สหราชอาณาจักร
ประวัติทางการเมืองและการทำงาน	
ปี 2516	- เข้าร่วมกลุ่ม Frelimo ขณะอายุเพียง 14 ปี และได้รับการฝึกอบรมด้านการเมืองและการทหารที่ Nachingwea ในแทนซาเนีย
ปี 2535	- กลับโมซัมบิก ทำงานเป็นวิศวกรในบริษัท Caminhos de Ferro de Mocambique (CFM) ซึ่งเป็นบริษัทการทำเรือและการรถไฟแห่งรัฐ

- ปี 2538 - ผู้อำนวยการ CFM-Norte สาขาตอนเหนือของบริษัท CFM
- ปี 2550 - กรรมการบริหารบริษัท CFM
- ปี 2551-2557 - รว.กระทรวงกลาโหม
- ปี 2555 - เข้าร่วมเป็นสมาชิกคณะกรรมการกลางของพรรค Frelimo
- 1 มี.ค.2557 - ได้รับเลือกจากพรรค Frelimo ให้เป็นผู้สมัครชิงตำแหน่งประธานาธิบดีโมซัมบิก โดยรอบแรกได้รับคะแนนเสียง 46% และต้องจัดเลือกตั้งรอบ 2
- 15 ต.ค.2557 - ชนะการเลือกตั้งประธานาธิบดีด้วยคะแนนเสียง 57%
- 15 ม.ค.2558 - สาบานตนเข้ารับตำแหน่งประธานาธิบดีโมซัมบิกคนที่ 4
- 15 ต.ค.2562 - ชนะการเลือกตั้งประธานาธิบดีเป็นสมัยที่ 2 ด้วยคะแนนเสียง 73%

ข้อมูลที่น่าสนใจ

- ปี 2536-2545 เป็นประธานสโมสรฟุตบอลใน Nampula
- สมาชิกชุมชนเชื้อสาย Makonde

คณะรัฐมนตรีโมซัมบิก

ประธานาธิบดี	Filipe Jacinto Nyusi
นรม.	Carlos Agostinho Do Rosario
รมว.กระทรวงการต่างประเทศและความร่วมมือ	Veronica Macamo
รมว.กระทรวงกลาโหม	Jaime Bessa Neto
รมว.กระทรวงมหาดไทย	Amade Miquidade
รมว.กระทรวงเศรษฐกิจและการคลัง	Adriano Afonso Maleiane
รมว.กระทรวงคมนาคมและการสื่อสาร	Janfar Abdula
รมว.กระทรวงศึกษาธิการและการพัฒนามนุษย์	Carmelita Rita Namashulua
รมว.กระทรวงวัฒนธรรมและการท่องเที่ยว	Edelvina 'Kika' Materula
รมว.กระทรวงเกษตรและความมั่นคงทางอาหาร	Celso Ismael Correia
รมว.กระทรวงแรงงาน การจ้างงาน และความมั่นคงทางสังคม	Margarida Talapa
รมว.กระทรวงเยาวชนและการกีฬา	Alberto Nkutumula
รมว.กระทรวงสาธารณสุข	Armino Tiago
รมว.กระทรวงเพศสภาพ เด็ก และสวัสดิการสังคม	Cidália Manuel Chaúque Oliveira
รมว.กระทรวงที่ดิน สิ่งแวดล้อม และการพัฒนาชนบท	Ivete Mabasso
รมว.กระทรวงการบริหารรัฐและกิจการสาธารณะ	Carmelita Rita Namashulua
รมว.กระทรวงทะเล แหล่งน้ำจืด และการประมง	Augusta Maita
รมว.กระทรวงทรัพยากรแร่และพลังงาน	Ernesto Max Tonela
รมว.กระทรวงงานสาธารณะ อสังหาริมทรัพย์ และทรัพยากรน้ำ	João Osvaldo Machatine
รมว.กระทรวงอุตสาหกรรมและการค้า	Carlos Alberto Fortes Mesquit
รมว.กระทรวงยุติธรรม รัฐธรรมนูญ และกิจการศาสนา	Helena Mateus Kida
รมว.กระทรวงวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยี- การศึกษาและสถาบันวิชาชีพชั้นสูง	Gabriel Salimo
รมว.กระทรวงกิจการทหารผ่านศึก	Eusébio Lambo Gumbiwa